Τομεὺς Β. Μόνον μία ἐκ τῶν πέντε τάφρων ἔδωσεν ὀλίγα δείγματα προηγμένης μετανακτορικῆς κεραμεικῆς. Μεταξὺ τῶν τομέων Α καὶ Β καὶ εἰς βάθος 0,60 μ. ἀνευρέθησαν δύο μετανακτορικοὶ ἀποθηκευτικοὶ πίθοι, ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου (Πίν. 464 α).

Τομεὺς Γ. Ἐνετοπίσθησαν τὰ θεμέλια δύο οἰκιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Ι εἶναι μὲν νεωτερική, μεταξὺ ὅμως τῶν μπάζων ἀνευρέθη μετανακτορικὴ κεραμεική, χαλκοῦν ἐγχειρίδιον τῆς αὐτῆς περιόδου καὶ δείγματα ὑπομινωϊκῆς κεραμεικῆς. Ἡ ΙΙ ἀνήκει εἰς τὴν μετανακτορικὴν περίοδον, ὡς ἔδειξαν τὰ ὀλίγα εὑρήματα καὶ ἀποτελεῖ τμῆμα μεγαλυτέρου οἰκοδομικοῦ συγκροτήματος.

Τομεὺς Δ. Εἰς μίαν ἐκ τῶν ἀνοιγεισῶν τάφρων, βορείως τοῦ ἁλωνιοῦ, εὑρέθησαν τὰ θεμέλια δωματίου καὶ ἐπ' αὐτῶν πλάκες τετράπλευροι εἰς ἴσην μεταξύ των ἀπόστασιν, αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς ἐχρησίμευον ὡς βάσεις ξυλίνων πεσσῶν ἢ κιόνων (Πίν. 464 β). Τὰ κεραμεικὰ εὑρήματα ἦσαν καὶ ἐδῶ μετανακτορικά.

Τομεὺς Ε. Εἰς μίαν τῶν τάφρων, ἀκριβῶς ἀνατολικῶς τοῦ ἁλωνίου, ἀνευρέθησαν δύο μικρὰ λίθινα σφονδύλια, πηλίνη κεφαλὴ ζώου ἐξ ἀγγείου θρησκευτικῆς χρήσεως (Πίν. 454 δ) καὶ ὄστρακα μετανακτορικῶν χρόνων.

Φαίνεται ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἀνεπτύχθη κατὰ τὴν μετανακτορικὴν περίοδον μία ἐπαρχιακὴ ἐγκατάστασις, ἡ ὁποία συνέχισε τὴν ζωήν της μέχρι τῆς ὑπομινωϊκῆς περιόδου. Ἡ κεραμεικὴ εἶναι γενικῶς κακῆς ποιότητος, τὰ ἀγγεῖα εἶναι κακῶς ὠπτημένα καὶ τὸ χρῶμα τῆς διακοσμήσεως ἔχει πολλάκις ἐξαφανισθῆ. Ἐπειδὴ ἡ Κυλίντρα εἶναι θέσις στρατηγική, ἀφοῦ ἐλέγχει ὅλον σχεδὸν τὸν κάμπον τοῦ Ἀποκορώνου καὶ τὰς προσβάσεις πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς νήσου, ὑπετέθη ὅτι ἀποτελεῖ ἀκρόπολιν μυκηναϊκὴν καὶ ὅτι ὑπάρχει ἄμεσος σχέσις μὲ τὴν χαμηλοτέραν ἐγκατάστασιν τοῦ Στύλου, ὅπου ἔχει ἐντοπισθῆ συνοικισμὸς καὶ ἔχει ἀνασκαφῆ εἷς θολωτὸς τάφος. Μέχρι στιγμῆς πάντως δὲν ἀνευρέθησαν ἴχνη ὀχυρώσεων.

Ἡ παράλληλος τέλος ἀνεύρεσις νεολιθικῶν σφυρῶν καὶ πελέκεων (Πίν. 464 γ) δηλοῖ, ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη κατῳκεῖτο κατὰ τὴν νεολιθικὴν περίοδον ἐγκαταλειφθεῖσα ἀργότερον. Τὰ νεολιθικὰ εὑρήματα ἴσως ἀποτελοῦν ἔνδειξιν κάποιας σχέσεως μὲ τὰ ἀντίστοιχα τῶν σπηλαίων τῶν Κεραμειῶν, τὰ ὁποῖα κεῖνται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν δυτικῶς τῆς Κυλίντρας.

3. Περισυλλογὴ Ἀρχαιοτήτων

α. Τάφος Νοσοκομείου Χανίων. Ὁ τάφος οὗτος ἀνευρέθη κατὰ τὴν διάρκειαν ἐργασιῶν ἐπεκτάσεως τῶν οἰκοδομικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ Κρατικοῦ Νοσοκομείου Χανίων. Εἶναι ὑπόγειος, θαλαμωτός — εἰς βάθος 3.25 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους — ἐσκαμμένος εἰς τὸν μαλακὸν βράχον (κούσκουρας), μὲ διαστάσεις θαλάμου 2.80 x 3.05 x 2.30 μ. καὶ δρόμου 1.45 x 0,85 μ. Εἰς τὸν θάλαμον ἀνευρέθησαν ἴχνη ταφῆς καὶ ὀλίγα ἀγγεῖα εἰς τεμάχια (Πίν. 465 α), τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὴν προηγμένην μετανακτορικὴν περίοδον (εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον ἀνήκει καὶ τὸ νεκροταφεῖον Μαζαλῆ - Δικαστηρίων). Ὁ τάφος τοῦ Νοσοκομείου Χανίων θὰ πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς μίαν συστάδα τοῦ ἐκτεταμένου τούτου μετανακτορικοῦ νεκροταφείου τῆς Κυδωνίας.

β. Ρωμαϊκὸν ψηφιδωτὸν Ἀγορᾶς Χανίων. Κατὰ τὴν διάρκειαν διανοίξεως θεμελίων τοῦ νέου κτηρίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Δημοτικῆς Ἀγορᾶς, ἀνευρέθη, εἰς βάθος 8 μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους τμῆμα ψηφιδωτοῦ δαπέδου ἄνευ παραστάσεων, ρωμαϊκῶν χρόνων, τὸ ὁποῖον ἀποκολληθὲν μετεφέρθη εἰς τὸ Μουσεῖον.

γ. Σπήλαιον Πλατυβόλας. Ἐφέτος ἐγένετο συστηματικὴ περισυλλογὴ εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο (ΑΔ 20 (1965): Χρονικά, σ. 569, Πίν. 719), τὰ δὲ νέα εὑρήματα πείθουν ὅτι εἶναι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων τῆς νήσου. Ἡ προσεχὴς ἀνασκαφὴ θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν λύσιν διαφόρων προβλημάτων, σχετικῶν μὲ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ποιότητα τοῦ μινωϊκοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν δυτικὴν Κρήτην, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀκριβῆ χρονολόγησιν μερικῶν γνωστῶν ἤδη κεραμεικῶν τύπων.

Τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα εὑρήματα εἶναι δείγματα νεολιθικῆς (Πίν. 465 β) καὶ ὑπονεολιθικῆς κεραμεικῆς, μία σειρὰ ὀστράκων ἐκ πρωΐμων προανακτορικῶν ἀγγείων μεθ' ἁπλῆς ἐγχαράκτου διακοσμήσεως (Πίν. 465 γ - 466 α), μία ἄλλη πλέον προηγμένων ἀγγείων, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται σχεδὸν ὁλόκληρος δι' ἐγχαράκτων γραμμῶν, ἐνῷ ἡ κεντρικὴ ζώνη καλύπτεται διὰ τοῦ ἐγχαράκτου κοσμήματος τῶν ἀντιθετικῶς τεθειμένων τριγώνων πλήρων, καὶ τούτων, δι' ἐγχαράκτων γραμμῶν (Πίν. 465 δ, 466 β). Εὑρέθησαν ἀκόμη ἓν λίθινον προανακτορικὸν ἀγγεῖον καὶ ἓν πήλινον ρυθμοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου, φέρον ὅμως λευκὴν γραμμικὴν διακόσμησιν (Πίν. 466 γ).

Τὸ πλέον ὅμως σημαντικὸν εὕρημα ἦσαν τρία τεμάχια πρωτοελλαδικῆς κεραμεικῆς ἀγγείων τοῦ τύπου sauce - boat, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ μοναδικὰ μέχρι στιγμῆς δείγματα παρομοίων ἀγγείων εἰς τὴν Κρήτην.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 04:10:00 EEST - 3.145.15.205

Τέλος ἀνευρέθησαν πολλὰ δείγματα παλαιοανακτορικῆς καὶ μετανακτορικῆς κεραμεικῆς.

Παραλλήλως μὲ τὴν ἔρευναν εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Πλατυβόλας ἐγένετο καὶ μία πρώτη ἀναγνώρισις τῆς πέριξ περιοχῆς καὶ ἐνετοπίσθησαν δύο ἀκόμη σπήλαια, τὰ ὁποῖα ἔδωσαν εὑρήματα, καλύπτοντα ἀπάσας τὰς προϊστορικὰς περιόδους. Τὰ σπήλαια ταῦτα εἶναι: 1. Κέραμος, μὲ προανακτορικὰ καὶ παλαιοανακτορικὰ κυρίως εὑρήματα καὶ 2. Χειλοῦ Ἀβλῶχι.

δ. Σπήλαιον Λερᾶ Ἀκρωτηρίου. Ἀνευρέθησαν ὀλίγα μετανακτορικὰ ὄστρακα, μία σειρὰ ἑλληνιστικῶν πηλίνων εἰδωλίων καὶ τεμάχια ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ 4ου π.Χ. αἰ. (Πίν. 456 δ).

ε. Σπήλαια Κόκκινου Χωρίου. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ σπηλαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Ὀρειβατικοῦ Χανίων, ἐνετοπίσθησαν δύο μετανακτορικὰ σπήλαια εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κόκκινου Χωρίου τῆς ἐπαρχίας Ἀποκορώνου.

ς΄. Τάφος Σκάφης Σελίνου. Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐργασιῶν διανοίξεως κοινοτικοῦ δρομίσκου ἔξωθι τοῦ χωρίου Σκάφη Σελίνου, ἀνευρέθη μικρὸς κιβωτιόσχημος τάφος τῆς ὑστέρας κλασσικῆς περιόδου, μὲ ἴχνη σκελετοῦ παιδίου καὶ τρεῖς ἀκεραίους ἐρυθρομόρφους ἀμφορίσκους.

Ἐκ τῶν μεμονωμένων εὑρημάτων τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα εἶναι:

α. Ἑλληνιστικὴ ἐπιτυμβία πλὰξ εἰς τρία τεμάχια, μὲ παράστασιν γυναικείας καθημένης μορφῆς καὶ δούλης ἱσταμένης, προσφερούσης πυξίδα. Ἐλλείπουν ἡ ἐπίστεψις καὶ τμῆμα τοῦ δεξιοῦ ἄκρου τῆς πλακός. Προέλευσις ἄγνωστος.

β. Ὀκτὼ ρωμαϊκοὶ ὀξυπύθμενοι ἀμφορεῖς, αὐτοκρατορικῶν χρόνων, προερχόμενοι ἐκ Χανίων, πλὴν ἑνός, ὁ ὁποῖος μετεφέρθη ἐκ τοῦ χωρίου Μεσκλᾶ Κυδωνίας.

γ. Μετανακτορικὸς σφραγιδόλιθος ἐκ στεατίτου, σχεδὸν ἀκέραιος, μὲ παράστασιν δύο ἀντιθετικῶς τεθειμένων ζώων. Ἐκ Χανίων (περιοχὴ Δικαστηρίων).

δ. Εἴκοσι χαλκᾶ νομίσματα ἑλληνικῶν καὶ ρωμαϊκῶν χρόνων διαφόρων πόλεων τῆς Κρήτης.

ε. Μικρὰ μαρμαρίνη κεφαλὴ παιδίσκης, εἰδώλιον βοὸς ἐκ πηλοῦ καὶ τριφυλλόστομος οἰνοχόη, ἅπαντα ρωμαϊκῶν χρόνων ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου τῆς Λισοῦ.

Β. ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

1. Μουσεῖον Ρεθύμνου

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1965 ἐγένοντο ἐργασίαι τακτοποιήσεως καὶ μερικῆς ἐπανεκθέσεως τῶν εὑρημάτων, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ Ἐφόρου κ. Στ. Ἀλεξίου. Τὰ παλαιὰ κεραμεικὰ εὑρήματα ἐτέθησαν εἰς νέας μεταλλικὰς προθήκας, πολλὰ λίθινα ἐτοποθετήθησαν ἐπὶ μαρμαρίνων βάσεων καὶ τεχνίτης τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου ἠσχολήθη μὲ τὴν συμπλήρωσιν ἄλλων. Γενικῶς μετὰ τὴν μεταφορὰν τῶν τμημάτων ψηφιδωτῶν δαπέδων εἰς τὴν ἀποθήκην, ὁ μουσειακὸς χῶρος ἀπέκτησεν ἑνότητα καὶ τὰ ἐκθέματα προεβλήθησαν κατὰ τὸν ἀρτιώτερον δυνατὸν τρόπον. Αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι ἐπεχορηγήθησαν ὑπὸ τοῦ Δήμου Ρεθύμνου.

2. Περισυλλογὴ Ἀρχαιοτήτων

α. Ἐκ τοῦ χωρίου Ἀξὸς Μυλοποτάμου προέρχεται ὑστεροαρχαϊκὴ ἐπιγραφή.

β. Ἐκ σπηλαίου τῆς περιοχῆς Σταυρωμένου, εὑρισκομένου πλησίον τῆς θαλάσσης, μετεφέρθη εἰς τὸ Μουσεῖον τριποδικὸν ἀγγεῖον παλαιοανακτορικῶν χρόνων.

γ. Ἐκ τῆς περιοχῆς Μειξόρουμα τῆς ἐπαρχίας Ἁγίου Βασιλείου προέρχεται χαλκοῦν ὑπομινωϊκὸν ζώδιον.

δ. Μετανακτορικὸς διπλοῦς χαλκοῦς πέλεκυς· προέλευσις ἄγνωστος.

ε. Δεκαπέντε χαλκᾶ νομίσματα διαφόρων κρητικῶν πόλεων τῆς ἑλληνικῆς καὶ ρωμαϊκῆς περιόδου.

Ι. ΤΖΕΔΑΚΙΣ

*

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 04:10:00 EEST - 3.145.15.205

Χανιά: α. Βαθὺ κύπελλον ἐκ τοῦ θαλαμωτοῦ τάφου Νοσοκομείου Χανίων, β. Νεολιθικὸν ἀγγεῖον ἐκ τοῦ σπηλαίου Πλατυβόλας, γ - δ. Προανακτορικὴ ἐγχάρακτος κεραμεικὴ ἐκ τοῦ σπηλαίου Πλατυβόλας

Ι. ΤΖΕΔΑΚΙΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 04:10:00 EEST - 3.145.15.205

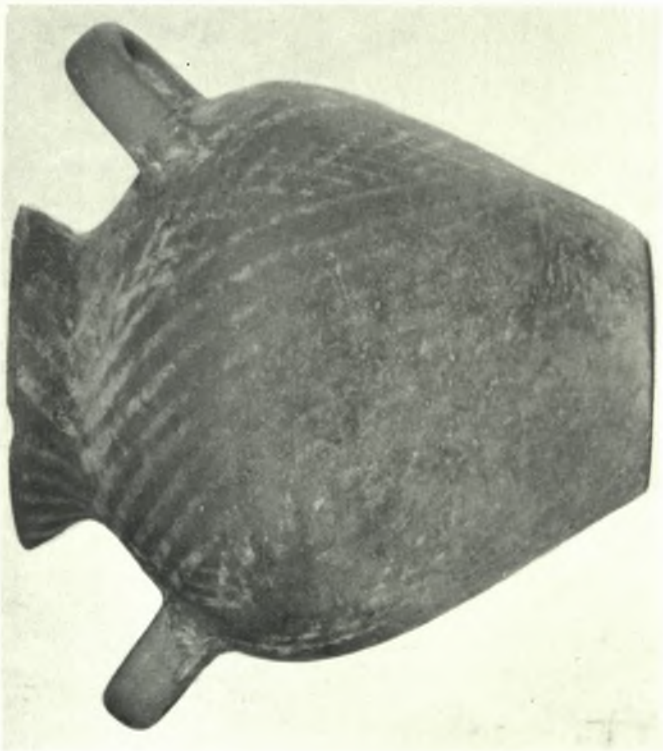

Χανιά: α - γ. Σπήλαιον Πλατυβόλας. Προανακτορική ἐγχάρακτος κεραμεικὴ καὶ ἀγγεῖον ρυθμοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου. δ. Δεῖγμα κεραμεικῆς κλασσικῶν χρόνων ἐκ τοῦ σπηλαίου Λερά

Ι. ΤΖΕΔΑΚΙΣ

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
20/04/2024 04:10:00 EEST - 3.145.15.205